ПОСЛАННЯ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

МИТРОПОЛИТА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО І БОГУСЛАВСЬКОГО АВГУСТИНА

всечесному духовенству, боголюбивому чернецтву і всім вірним чадам Білоцерківської єпархії Української Православної Церкви

Всечестні отці! Дорогі брати і сестри!

Вітаю всіх вас із початком Великого посту! Хоча переважна частина нашого народу має певне уявлення, що таке Великий піст, а ті, що вважають себе віруючими, більше чи менше розуміють, у чому він полягає і чого вимагає, однак ми по-різному його сприймаємо своїм розумом і серцем.

Дехто у святій Чотиридесятниці бачить якийсь великий, громіздкий і незручний тягар, покладений Церквою на християн, які, хочуть чи не хочуть, можуть чи не можуть, але повинні нести його понад сорок днів. Інші – ставляться до Великого посту так, як цьому навчає Православна Церква, а саме: піст є великою, дуже важливою і необхідною справою в житті кожного християнина, який прямує шляхом спасіння за Христом. Адже Сам Спаситель у Своїй проповіді багаторазово говорив про необхідність посту як утримання: «Цей рід виганяється тільки молитвою і постом» (Мф. 17, 21). Під «цим родом» можна розуміти не тільки рід бісівський, демонічний, у прямому розумінні виразу, але всіляке зло, неправду, спокусу в нашому житті.

Великий піст – встановлення церковне, і тому пройти його успішно можна за умови церковного керівництва та сприяння і, бажано, з пастирським духовним супроводом. Саме тому Церква готує нас до вступу в піст протягом трьох тижнів, пропонуючи нашій увазі особливі настанови і правила, що вводять на це спасенне поприще, тобто відрізок життєвого шляху.

Євангельське читання неділі першого підготовчого тижня пропонує нашим роздумам постаті митаря і фарисея. Вони є уособленням різних настроїв віруючих людей в їх світосприйнятті, способі мислення і в молитві. Не дай Бог нікому з нас, дорогі брати і сестри, займаючись доброю, спасенною справою посту, прибувати в духовному стані фарисея, який, виставляючи напоказ перед людьми свої добрі справи, хвалився своїми чеснотами в молитві Богові! Мало того, водночас він засуджував, принижував людей, яких вважав гіршими за себе, і зневажав митаря, який молився в храмі позаду нього.

В нашому житті щось подібне часто відбувається. Забуваючи чи не знаючи, або свідомо відкидаючи євангельську настанову, про те, що всяка добра справа має творитися в таємниці від людей, хоча все це бачить і знає Бог, наш Небесний Отець (Мф. 6, 3-4), деякі християни своїм виглядом, поведінкою і при спілкуванні намагаються продемонструвати, що вони суворо постять, підкреслюючи, що навіть рослинну олію не вживають в їжу або й зовсім голодують в окремі дні.

У зв'язку із цим, богослужбові стихири середи м'ясопустного тижня пояснюють суть посту: «Марно ти радієш, о душе, що утримуєшся від їжі, тоді як від пристрастей ти не очи-

щена. У тобі немає бажання виправлення, ти будеш в презирстві, як брехлива, перед очима Бога, ти будеш подібна злим демонам, які ніколи не їдять! Якщо ти будеш продовжувати грішити, твій піст буде марний; тому прагни постійно стояти перед Розіп'ятим Спасителем, і сорозіп'ятися Йому, Який був розп'ятий для твого спасіння».

Ми маємо ще раз згадати про митаря, який, не маючи добрих справ, покаянням і сокрушенням серця щодо своїх гріхів, придбав найголовнішу чесноту – смирення, завдяки якій був виправданий Богом.

Отож, труди Великого посту повинні принести нам такий плід, який, з одного боку, повністю виключив би фарисейське марнославство, хвастощі, бажання слави і похвали людської тощо. А з іншого – ввів би наші душі у стан покаяння, відкритості і розчулення серця і смирення митаря з його молитвою: "Боже, будь милостивий до мене, грішного!" (Лк.18,9–14)! Цю молитву потрібно виголошувати не лише устами, але й невпинно розумом, серцем, якби духовно осолюючи нею все наше церковне життя.

Великий піст повинен допомогти нам повернуться в стан найтіснішого богоспілкування, що було порушене нашими гріхами. Притча про блудного сина, яка звучить в храмах за два тижні до початку Великого посту, власне і показує, що трапляється з людиною, яка через власні гріхи віддаляється від Бога. Своїми беззаконнями вона сприяє виникненню обставин, де неминуче траплятимуться і голод, і холод, і хвороби, і скорботи, і війни, та інші катаклізми, несумісні з благословенним життям, що відповідає задуму Божому. У той же час, в цій притчі ми бачимо велику батьківську любов, якій дивуються Небесні сили, ангели! Як виявилась любов батька до сина в притчі, так божественна любов Бога Отця виявляється до заблукалого роду людського: не дорікаючи, не вимагаючи звіту про витрачене майно, а відновлюючи в повноті втрачену гідність лише тому, що було виявлене щире покаяння. Все це говорить про те, що не треба боятися каятися в своїх гріхах, якими б вони великими, тяжкими чи страшними не були. Господь приймає будь-якого грішника, що кається, і дає йому свою божественну допомогу для виправлення і зцілення від колишніх гріхів.

Дороги брати і сестри! Основним законом життя і всього буття християнина має бути закон Божий, закон любові, виконуючи який, людина розкриває в собі богоподібність, досягаючи духовного поєднання з Самим Господом нашим Ісусом Христом. Саме це урочисто обіцяє Богу людина в таїнстві Хрещення, виголошуючи: «Поєднуюсь з Христом!».

Нарешті, за тиждень до початку Чотиридесятниці Свята Церква пропонує нашій увазі євангельську розповідь про Страшний суд. Адже в одних людей Господь знаходить цю любов, і завдяки їй праведники входять у спілкування з Богом та успадковують Царство Небесне. В інших людей вона відсутня. І ці нещасні, не набувши в земному житті любові і милості, після Страшного суду у вічності не зможуть бути в єдності з Христом. Піст, власне, і є тим засобом, за допомогою якого потрібно придбати, здобути дух любові Христової. Справжній віруючий виявляє милість всім і кожному, хто зустрічається на його життєвому шляху: якщо ти особисто навіть суворо постиш, то голодного повинен обов'язково нагодувати, спраглого напоїти; хоча ти сам не вчиняєш злочинів і беззаконь, то у в'язницю до засуджених злочинців повинен, при можливості, прийти і втішити їх.

Всі труди і подвиг Великого посту мають мету: позбутися, звільнитися, зцілитися від гріховних ран – в першу чергу, а в другу – у звільненій від гріхів і пристрастей, очищеній, оновленій душі возлюбити любов'ю Христовою всіх, з ким християнин зустрічається, спілкується у своєму житті.

Дорогі брати і сестри! Коли Господь бачитиме щирість нашого наміру старанно потрудитися протягом Великого посту заради власного спасіння, Він обов'язково зміцнить нас і допоможе нам успішно, з користю пройти відносно недовгий у часовому вимірі, але відповідальний у духовному значенні, період Святої Чотиридесятниці.

Благословення Господнє на всіх вас!

Прощена неділя,
25 лютого/ 10 березня
2019 року Божого,
м. Біла Церква

Смиренний †Августин,

з ласки Божої
митрополит Білоцерківський і Богуславський

ПОСЛАНИЕ ПЕРЕД НАЧАЛОМ ВЕЛИКОГО ПОСТА

МИТРОПОЛИТА БЕЛОЦЕРКОВСКОГО И БОГУСЛАВСКОГО АВГУСТИНА

всечестному духовенству, боголюбивому монашеству и всем верным чадам Белоцерковской епархии Украинской Православной Церкви

Всечестные отцы! Дорогие братья и сестры!

Поздравляю всех вас с началом Великого поста! Хотя основная часть нашего народа имеет определенное представление, что такое Великий пост, а те, кто считают себя верующими, более или менее понимают, в чем он заключается и чего требует, однако мы по-разному его воспринимаем своим умом и сердцем.

Некоторые в святой Четыредесятнице видит какое-то тяжелое, громоздкое и неудобное бремя, возложенное Церковью на христиан, которые, хотят или не хотят, могут или не могут, однако должны нести его более сорока дней. Другие относятся к Великому посту так, как этому учит Православная Церковь, а именно: пост является великим, очень важным и необходимым делом в жизни каждого христианина, который следует по пути спасения за Христом. Ведь Сам Спаситель в Своей проповеди многократно говорил о необходимости поста как воздержания: «Этот род изгоняется только молитвой и постом» (Мф. 17, 21). Под «этим родом» можно понимать не только род бесовской, демонической, в прямом смысле выражения, но всяческое зло, ложь, искушение в нашей жизни.

Великий пост – установление церковное, и потому пройти его успешно можно при условии церковного руководства и содействия и, желательно, с пастырским духовным сопровождением. Именно поэтому Церковь готовит нас к вступлению в пост в течение трех недель, предлагая нашему вниманию особые наставления и правила, которые вводят на это спасительное поприще, то есть отрезок жизненного пути.

Евангельское чтение воскресения первой подготовительной недели предлагает нашим размышлениям фигуры мытаря и фарисея. Они являются олицетворением разных настроений верующих людей в их мировосприятии, образе мышления и в молитве. Не дай Бог никому из нас, дорогие братья и сестры, занимаясь добрым, душеспасительным делом поста, прибывать в духовном состоянии фарисея, который, выставляя напоказ перед людьми свои добрые дела, хвалился своими добродетелями в молитве Богу! Мало того, он в то же время осуждал, унижал людей, которых считал хуже себя, и презирал мытаря, который молился в храме позади него.

В нашей жизни что-то подобное часто происходит. Забывая или не зная, или сознательно отвергая евангельскую установку о том, что всякое доброе дело должно твориться в тайне от людей, хотя все это видит и знает Бог, наш Небесный Отец (Мф. 6, 3-4), некоторые христиане своим видом, поведением и при общении стараются продемонстрировать, что они строго постятся, подчеркивая, что даже растительное масло не употребляют в пищу или вовсе голодают в отдельные дни.

В связи с этим, богослужебные стихиры среды мясопустной недели объясняют суть поста: "Напрасно ты радуешься, о душе, что воздерживаешься от еды, тогда как от страстей ты не очищена. У

тебя нет желания исправления, ты будешь в презрении, как лживая, перед глазами Бога, ты будешь подобна злым демонам, которые никогда не едят! Если ты будешь продолжать грешить, твой пост будет бесполезен; поэтому стремись постоянно стоять перед Распятым Спасителем, и сораспяться Ему, Который был распят для твоего спасения".

Мы должны еще раз вспомнить о мытаре, который, не имея добрых дел, покаянием и сокрушением сердца в отношении своих грехов приобрел самую главную добродетель – смирение, благодаря которой был оправдан Богом.

Итак, труды Великого поста должны принести нам такой плод, который, с одной стороны, полностью исключил бы фарисейское тщеславие, хвастовство, желание славы и похвалы человеческой и тому подобное, с другой – ввел бы наши души в состояние покаяния, открытости и умиления сердца и смирения мытаря с его молитвой: "Боже, будь милостив ко мне, грешнику!" (Лк.18,9-14)! Эту молитву нужно произносить не только устами, но и неустанно умом и сердцем, как бы духовно осаливая ею всю нашу церковную жизнь.

Великий пост должен помочь нам вернутся в состояние теснейшего богообщения, что было нарушено нашими грехами. Притча о блудном сыне, которая звучит в храмах за две недели до начала Великого поста, собственно и показывает, что случается с человеком, который через свои грехи отдаляется от Бога. Своими беззакониями он способствует возникновению обстоятельств, где неизбежно будут случаться и голод, и холод, и болезни, и скорби, и войны, и прочие катаклизмы, несовместимые с благословенной жизнью, которая соответствует замыслу Божьему. В то же время, в этой притче мы видим большую родительскую любовь, которой удивляются Небесные силы, ангелы! Как проявилась любовь отца к сыну в притче, так божественная любовь Бога Отца проявляется к заблудшему роду человеческому: не упрекая, не требуя отчета о истраченном имуществе, а восстанавливая в полноте утраченное достоинство лишь потому, что было проявлено искреннее покаяние. Все это говорит о том, что не надо бояться каяться в своих грехах, какими бы они большими, тяжелыми или страшными не были. Господь принимает любого грешника, который кается, и дает ему свою божественную помощь для исправления и исцеления от прежних грехов.

Дорогие братья и сестры! Основным законом жизни и всего бытия христианина должен быть закон Божий, закон любви, исполняя который человек раскрывает в себе богоподобность, достигая духовного единения с Самим Господом нашим Иисусом Христом. Именно это торжественно обещает Богу человек в таинстве Крещения, произнося: «Сочетаюсь со Христом!".

Наконец, за неделю до начала Четыредесятницы Святая Церковь предлагает нашему вниманию евангельское повествование о Страшном суде. Ведь у одних людей Господь находит эту любовь, и благодаря ей праведники входят в общение с Богом и наследуют Царство Небесное. У других людей она отсутствует. И эти несчастные, не приобретя в земной жизни любовь и милость, после Страшного суда в вечности не смогут быть в единстве со Христом. Пост, собственно, и является тем средством, с помощью которого нужно приобрести, стяжать дух любви Христовой. Настоящий верующий проявляет милость ко всем и к каждому, кто встречается на его жизненном пути: если ты лично даже строго постишься, то голодного должен обязательно накормить, жаждущего напоить; хотя ты сам не совершаешь преступлений и беззаконий, то в тюрьму к осужденным преступникам должен, по возможности, прийти и утешить их.

Все труды и подвиги Великого поста имеют цель: избавиться, освободиться, исцелиться от греховных ран – в первую очередь, а во вторую – в освобожденной от грехов и страстей, очищенной, обновленной душе возлюбить любовью Христовой всех, с кем христианин встречается, общается в своей жизни.

Дорогие братья и сестры! Когда Господь увидит искренность нашего намерения усердно потрудиться в течение Великого поста ради собственного спасения, Он обязательно укрепит нас и поможет нам успешно, с пользой пройти относительно непродолжительный во временном измерении, но ответственный в духовном смысле, период Святой Четыредесятницы.

Благословение Господне на всех вас!

Прощеное воскресение,
25 февраля/ 10 марта
2019 лета Божия,
г. Белая Церковь

Смиренный
милостию Божией
митрополит Белоцерковский и Богуславский

+Августин,